

PREȚUITORI AI ARHIVELOR

Nicolae Carol Debie

În județul Prahova au fost numeroși oameni de cultură care prețuind documentele drept comori inestimabile pentru scrierea istoriei noastre au contribuit la adunarea lor în depozite publice, de patrimoniu național. Remintim operele de valoare națională realizate în acest sens de savanții Bogdan Petriceicu Hasdeu, Nicolae Iorga sau de pasionatul N. I. Simache.

Fără îndoială însă, unul din cei mai de seamă colecționari și prețuitori ai arhivelor din județul Prahova rămâne Nicolae Carol Debie, inginer doctor în chimie, laureat al Premiului de Stat, autor a peste 20 de lucrări de specialitate și pasionat muzician.

Mulți dintre cei care și-au dat seama de importanța documentelor de arhivă, le-au strins și conservat animați de înalt spirit civic, nu au fost sau nu sînt de specialitate — arhiști, istorici, muzeografi. Dar aceasta nu diminuează cu nimic meritele lor. Fostul avocat Ivănceanu, de exemplu, a strins toată viața cu migală și mare pasiune informații documentare despre George Enescu. Mai recent, Victor Adam — tehnician la Combinatul Brazi — a colecționat și a depus la Arhivele Statului ziare, scrisori, note, fotografii care stau mărturie vieții unor comuniști din județ sau despre personalități ca George Enescu, I. A. Basarabescu.

Nicolae Carol Debie s-a născut în anul 1904 în orașul Turnu Severin, iar din anul 1921 devine cetățean al orașului Ploiești. Cîteva dintre lucrările din domeniul chimiei și mai cu seamă din ramura prelucrării petrolului aparțin muncii și creației dr. Nicolae Carol Debie și au fost premiate. Mai multe invenții brevetate sînt valabile și astăzi, așa cum sînt cele privind separarea acizilor din leșii cu bioxid de sulf gazos recuperat din deșeuri, purificarea nesulfonabilului de la fabricarea detergenților — achil — aril — sulfonic. Încă din anul 1934 sub conducerea profesorului universitar Dănăilă, N. C. Debie a realizat teza de doctorat *Prepararea termică în vid*, iar în anul 1951 a primit Premiul de Stat pentru *Tratatul de chimie a petrolului*.

Paralel cu bogata activitate științifică, dr. Nicolae Debie și-a făcut din istorie, din cercetarea arhivelor o a doua pasiune. Membru al Societății de științe istorice, pasionatul cercetător al trecutului istoric al județului Prahova a publicat mai multe studii dintre care amintim : *Inceputurile urbanismului în Ploiești ; Ploieștii în timpul războiului Crimeei ; Rolul Arhivelor Statului în scrierea istoriei orașului Ploiești* etc.

Permanent, cu pasiune a adunat și organizat fără egal — inventariindu-le și ordonîndu-le după criteriile științifice — un număr mare de documente, acte de cancelarie, fotografii, scrisori, note, clișee, partituri, cărți rare, reviste, ziare, toate privind istoria județului Prahova. Rînd pe rînd aceste valori au fost depuse spre păstrare permanentă la Arhivele Statului.

Colecția de fotografii „Case din Ploiești“ cuprinde, spre exemplu, 1 000 de fotografii și clișee, fiecare avînd adunate date cu privire la importanța lor culturală, arhitecturală și istorică, numele proprietarului, anul construcției, ocupațiile celor care au locuit în edificiul respectiv, din cine descind ș.a.m.d. Organizarea colecției i-a permis să definitiveze peste 70 de genealogii ploieștene.

Recent, dr. Nicolae Debie, după o muncă de două decenii a încheiat redactarea lucrării în 16 volume intitulată *O cronică ploieșteană între anii 1825—1974* pe care a donat-o filialei Arhivelor Statului.

Volumele nu sînt numai o apreciată cronică muzicală — autorul ei fiind un pasionat și recunoscut muzician, participant la înființarea și organizarea Filarmonicii din Ploiești — ele alcătuiesc în realitate o bogată monografie a orașului Ploiești. Evenimentele sînt prezentate cronologic, iar autorul, care a cercetat numeroase documente în arhive, a purtat o întreagă corespondență cu personalități de seamă din țara noastră și a discutat cu numeroși martori oculari, reușește într-o manieră personală un impresionant tablou al vieții politice, sociale și culturale a „orașului aurului negru“ pe o perioadă de 150 de ani.

Nicolae Carol Debie a întocmit un repertoriu a peste 2 000 de personalități, bărbați și femei, cu indicarea stării civile, rudenii și profesii și un album de fotografii în mare parte inedite.

Cronicarii dr. Nicolae Debie, în realitate unul singur, sînt: primul contemporan cu Nicolae Filimon (aproximativ 1820—1860), al doilea un om al unirii și independenței (1856—1890), al treilea un contemporan al primelor patru decenii ale secolului al XX-lea, iar al patrulea — un cronicar al epocii de mari transformări revoluționare de după 23 august 1944.

Un bogat indice de persoane, o amplă bibliografie, un sistem original al trimerilor și o frază de literat încheie lucrarea de excepție amintită, dăruită Filialei Arhivelor Statului Ploiești.

Donația făcută, și nu este prima de acest gen, dovedește că N. Carol Debie este animat de un înalt patriotism. Sîntem convinși că și alți cercetători pasionați vor urma exemplul său și roadele muncii lui de o viață, vor lua drumul aceluiași tezaur pentru a hrăni creația spirituală și științifică a generațiilor viitoare. Pentru tot ce a făcut reputatul chimist îl felicităm și ne exprimăm respectul pentru munca și pasiunea sa.

MIHAI RACHIERU